

PROJEKT

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia 2011 r.

**w sprawie wprowadzenia na 2012 r. programu
zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła**

Na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342 oraz z 2010 r. Nr 47, poz. 278, Nr 60, poz. 372 i Nr 78, poz. 513) zarządza się, co następuje:

§ 1. Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej wprowadza się program zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła (Bovine spongiform encephalopathy – BSE), który jest określony w załączniku do rozporządzenia.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2012 r.

PREZES RADY MINISTRÓW

**PROGRAM ZWALCZANIA GĄBCZASTEJ ENCEFALOPATII BYDŁA
(BOVINE SPONGIFORM ENCEPHALOPATHY - BSE)**

1. Identyfikacja programu

Państwo Członkowskie: **Rzeczpospolita Polska**
Choroba: **Gąbczasta Encefalopatia Bydła (BSE)**
Rok wdrażania: **2012**

2. Opis programu

Celem realizacji programu jest wykrycie każdego przypadku gąbczastej encefalopatii bydła, zwanej dalej „BSE” w populacji bydła w Rzeczypospolitej Polskiej. Prowadzenie badań jest nieodzownym elementem systemu kontroli przenośnych gąbczastych encefalopatii przeżuwaczy (TSE).

Kontrola BSE na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej polega na prowadzeniu aktywnego nadzoru nad bydłem przeznaczonym do uboju w celu spożycia przez ludzi, bydłem zaliczanym do grup ryzyka (np. zwierzęta padłe, poddane ubojowi z konieczności lub zabite w ramach zwalczania choroby zakaźnej zwierząt) oraz badaniu bydła w każdym wieku w przypadku, gdy zachowanie zwierzęcia może nasuwać podejrzenie BSE.

Zwalczanie BSE polega m.in. na ustaleniu pozostałych zwierząt w gospodarstwie, w którym przebywało zwierzę, u którego stwierdzono BSE, potomstwa urodzonego w ciągu dwóch lat przed wystąpieniem objawów klinicznych lub stwierdzeniem BSE u krowy oraz ustaleniu zwierząt z kohorty.

Kontrola i zwalczanie BSE przeprowadzane są zgodnie z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str.1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289, z późn. zm.), zwanego dalej „rozporządzeniem 999/2001”, z

uwzględnieniem zasad, o których mowa w decyzji wykonawczej Komisji 2011/358/UE z dnia 17 czerwca 2011 r. zmieniającej decyzję 2009/719/WE upoważniającą niektóre państwa członkowskie do zmiany swoich rocznych programów monitorowania BSE (Dz. Urz. UE L 161 z 21.06.2011, str. 29).

3. Opis sytuacji epidemiologicznej choroby

Regularne monitorowanie BSE, zgodnie z obowiązującymi w Unii Europejskiej wymaganiami rozpoczęło się w listopadzie 2001 r. W pierwszych dwóch miesiącach monitoringu zbadano 30 309 sztuk bydła. Odpowiednio w 2002 r. zostało zbadanych 286 592, w 2003 r. – 455 413, w 2004 r. – 481 116, w 2005 r. – 515 976, w 2006 r. – 594 121, w 2007 r. 603 810, w 2008 r. – 611 566, w 2009 r. – 638 133, natomiast w 2010 r. 637 240 sztuk bydła.

Dane z podziałem na grupy bydła objęte monitoringiem są przedstawione w tabeli 1.1.

Tabela 1.1.

Okres	Ubój bydła powyżej 30 mies. życia	Bydło poddane ubojowi z konieczności powyżej 24 mies.życia	Bydło poddane ubojowi sanitarnemu powyżej 24 mies.życia	Bydło padłe powyżej 24 mies.życia	Bydło podejrzane o chorobę	Ogółem
2001	29882	347	0	80	0	30 309
XI - XII						
2002	278709	4709	1183	1944	47	286 592
I - XII						
2003	428452	9401	2757	14715	88	455 413
I - XII						
2004	445198	9259	2134	24449	76	481 116
I - XII						
2005	472028	10495	648	32552	253	515 976
I - XII						
2006	540148	10035	382	43328	228	594 121
I - XII						
2007	546 243	9 529	61	47 883	94	603 810
I - XII						
2008	556 583	8758	19	46 184	22	611 566
I - XII						
2009	587 339	6811	9	43 958	13	638 133

I - XII						
2010	590 171	310	1	46 752	6	637 240
I-XII						

Pierwszy przypadek BSE wykryto w drugim roku prowadzenia monitoringu (w 2002 r.). W tym też roku ogólna liczba wykrytych przypadków wyniosła 4. W 2003 r. wykryto dalszych 5 przypadków, w 2004 r. obserwowano dalszy wzrost tej liczby - wykryto 11 przypadków BSE. W 2005 r. wykryto ogółem 20 przypadków BSE, co stanowi największą roczną liczbę przypadków w Rzeczypospolitej Polskiej. Od 2006 r. zauważalna jest wyraźna tendencja spadkowa, jeśli chodzi o liczbę przypadków BSE – w 2006 r. stwierdzono 10 przypadków, w 2007 r. wykryto 9 przypadków, w 2008 r. wykryto 5 przypadków, w 2009 r. wykryto 4 przypadki, natomiast w 2010 r. wykryto 2 przypadki BSE.

Zestawienie występowania przypadków BSE z podziałem na lata oraz województwa przedstawia tabela 1.2.

Tabela 1.2.

	02	04	06	08	10	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32
	Dolnośląskie	Kujawsko - pomorskie	Lubelskie	Lubuskie	Łódzkie	Małopolskie	Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko - mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie
2002. styczeń																
luty																
marzec																
kwiecień																
maj						1										
czerwiec																
lipiec																
sierpień			1													
wrzesień								1								
październik			1													
listopad																

grudzień																			
	0	0	2	0	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	suma: 4																		

2003. styczeń																			
luty																		1	
marzec																			
kwiecień																			
maj																			
czerwiec																			
lipiec																			
sierpień							1	1											
wrzesień		1																	
październik																			
listopad									1										
grudzień																			
	0	1	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	suma: 5																		

2004. styczeń				1															
luty																			
marzec			1															1	
kwiecień																			1
maj																	1		
czerwiec						1													
lipiec																			
sierpień							1					1							
wrzesień																			
październik																			
listopad									1										1
grudzień																			
	0	0	1	1	2	1	0	0	0	1	1	0	0	0	0	1	2	1	
	suma: 11																		

2005. styczeń								1											
luty																			1
marzec	2					2		1		1									1
kwiecień	1																	1	
maj																		1	

pochodzące od ssaków lub preparatów mlekozastępczych zawierających tłuszcz zwierzęcy.

Od momentu stwierdzenia pierwszego przypadku w 2002 r., sytuacja w zakresie BSE stale podlegała zmianom, przy utrzymującej się przez pewien okres (2002 – 2005) tendencji wzrostowej. Wprowadzenie programu monitorowania BSE zgodnego z wytycznymi Unii Europejskiej pozwoliło na wykrycie zwierząt zakażonych. Od 2002 r. liczba tych przypadków systematycznie rosła i przedstawiała się następująco w okresie:

- 1) od 2002 r. do 2003 r. wzrost wynosił 25 %;
- 2) od 2003 r. do 2004 r. wzrost wynosił 120 %;
- 3) od 2004 r. do 2005 r. wzrost wynosił 82 %.

Od 2006 r. obserwuje się corocznie spadek liczby diagnozowanych przypadków BSE w stosunku do roku poprzedniego:

- 1) w 2006 r. spadek wyniósł 48,5 %,
- 2) w 2007 r. spadek wyniósł 10,5 %,
- 3) w 2008 r. spadek wyniósł 47 %,
- 4) w 2009 r. spadek wyniósł 16 %,
- 5) w 2010 r. spadek wyniósł 50 %.

Liczba przypadków BSE w latach 2002 – 2010 została przedstawiona na wykresie

1.

Wykres 1.

Biorąc pod uwagę wiek krów, u których stwierdzono BSE, można zauważyć, że najwyższą liczbę przypadków zaobserwowano u bydła urodzonego od 1994 r. do 2000 r. Najwyższy odsetek zakażeń dotyczy zwierząt urodzonych w 1996 r. i 1997 r. Najwięcej przypadków stwierdzono u bydła w wieku od 5 do 9 roku życia. Zestawienie liczby przypadków w odniesieniu do roku urodzenia przedstawia tabela 1.4 oraz wykres 2.

Tabela 1.4.

Rok urodzenia	Przypadki
1990	1
1991	0
1992	3
1993	1
1994	4
1995	8
1996	11
1997	8
1998	5
1999	11
2000	9
2001	4

2002	1
2003	2
2004	1
2005	1
SUMA:	70

Wykres 2.

Zestawienie liczby przypadków BSE w odniesieniu do wieku zwierząt przedstawia tabela 1.5 oraz wykres 3.

Tabela 1.5.

Wiek	Przypadki
2	1
3	1
4	3
5	7
6	7
7	9
8	11
9	12
10	4
11	3

12	6
13	3
14	2
15	0
16	1
SUMA	70

Wykres 3.

4. Środki przewidziane w programie

4.1. Władza centralna odpowiedzialna za nadzór i koordynację w województwach, na których obszarze będzie realizowany program

Za realizację programu będą odpowiedzialne organy Inspekcji Weterynaryjnej szczebla powiatowego i wojewódzkiego.

Zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.), organ szczebla centralnego – Główny Lekarz Weterynarii nadzoruje realizację programu zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Ponadto, w przypadku programu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej, Główny Lekarz Weterynarii informuje Komisję Europejską o postępach w jego realizacji zgodnie z przepisami obowiązującymi w Unii Europejskiej.

4.2. Opis i określenie obszarów geograficznych i administracyjnych, na których obszarze będzie realizowany program

Program zwalczania BSE będzie realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Na terytorium tym funkcjonuje 16 organów Inspekcji Weterynaryjnej szczebla wojewódzkiego (wojewódzcy lekarze weterynarii) oraz 305 organów Inspekcji Weterynaryjnej szczebla powiatowego (powiatowi lekarze weterynarii). Wojewódzki lekarz weterynarii kieruje działaniem Inspekcji Weterynaryjnej na obszarze województwa.

Podział Rzeczypospolitej Polskiej na województwa ilustruje rysunek. 1:

Rysunek 1

4.3. Regulacje prawne dotyczące rejestracji gospodarstw

Gospodarstwa w Rzeczypospolitej Polskiej są rejestrowane w Centralnej Bazie Danych Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ) prowadzonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Ponadto, podjęcie działalności w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich, w celu umieszczenia na rynku tych zwierząt lub produktów pochodzących z tych zwierząt lub od tych zwierząt, wymaga zgłoszenia właściwemu miejscowo powiatowemu lekarzowi weterynarii. Kwestię tę regulują następujące akty prawne:

- 1) ustawa z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności (Dz. U. z 2004 r. Nr 10, poz. 76, z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 2 kwietnia 2004 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 204, poz. 1281, z późn. zm.);
- 3) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.4. Regulacje prawne dotyczące systemu identyfikacji i rejestracji zwierząt

Identyfikacja i rejestracja bydła w Rzeczypospolitej Polskiej są prowadzone zgodnie z następującymi przepisami:

- 1) ustawą z dnia 2 kwietnia 2004r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;
- 2) rozporządzeniem (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 lipca 2000 r. ustanawiającym system identyfikacji i rejestracji bydła i dotyczącym etykietowania wołowiny i produktów z wołowiny oraz uchylającym rozporządzenie Rady (WE) nr 820/97 (Dz. Urz. WE L 204 z 11.8.2000, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3 t. 30, str. 248, z późn. zm.);
- 3) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 911/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 1760/2000 Parlamentu Europejskiego i Rady w zakresie kolczyków, paszportów i rejestrów

gospodarstw (Dz. Urz. UE L 163 z 30.04.2004, str. 65, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 46, str. 242, z późn. zm.);

- 4) rozporządzeniem Komisji (WE) nr 494/98 z dnia 27 lutego 1998 r. ustanawiającym szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Rady (WE) nr 820/97 w odniesieniu do stosowania minimalnych sankcji administracyjnych w ramach systemu identyfikacji i rejestracji bydła (Dz. Urz. WE L 60 z 28.02.1998, str. 78, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 46, str. 12).

W Rzeczypospolitej Polskiej bydło podlega obowiązkowi oznakowania przy pomocy pary kolczyków oraz podlega rejestracji w Centralnej Bazie Danych Systemu Identyfikacji i Rejestracji Zwierząt (IRZ), prowadzonej przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa. Każdy kolczyk zawiera indywidualny numer rejestracyjny zwierzęcia oraz zakodowane inne dodatkowe informacje. Posiadacz bydła ma obowiązek oznakować za pomocą pary kolczyków nowo narodzone cielę niezwłocznie po urodzeniu i przesłać zgłoszenie o urodzeniu do Centralnej Bazy Danych Systemu IRZ. Na wykonanie tych czynności posiadacz ma 7 dni od dnia urodzenia cielęcia.

Wszystkie sztuki bydła są zaopatrzone w paszporty, które towarzyszą zwierzętom od urodzenia do śmierci. Wszystkie zdarzenia, w tym przemieszczenie z gospodarstwa do gospodarstwa, rzeźni, zakładu utylizacyjnego, padnięcie, powinny być zgłoszone do Centralnej Bazy Danych Systemu IRZ.

Gospodarstwa są zarejestrowane w Centralnej Bazie Danych Systemu IRZ i każde z nich posiada indywidualny numer siedziby stada. W każdym gospodarstwie posiadacz bydła prowadzi rejestr stada. Wszystkie sztuki bydła znajdujące się w gospodarstwie muszą być wpisane do tego rejestru. Rejestr zawiera następujące informacje: daty urodzeń, zakupów, sprzedaży, padnięć bydła.

Informacje o wszystkich zdarzeniach są także przekazywane do Centralnej Bazy Danych Systemu IRZ. Dla części zdarzeń (kupno i sprzedaż, sprzedaż i ubój w rzeźni oraz padnięcie i unieszkodliwienie zwłok) wymagana i weryfikowana jest również obecność komplementarności zgłoszenia zdarzenia, np. dla zdarzenia przemieszczenia ze stada o typie sprzedaż wymagane jest potwierdzenie przez posiadacza, do którego przemieściło się zwierzę poprzez zgłoszenie zdarzenia kupna zwierzęcia. Brak komplementarnego zgłoszenia zdarzenia skutkuje

powstaniem nieprawidłowości, a tym samym rozpoczęciem procedury wyjaśniania z posiadaczami zwierząt powstałych nieprawidłowości.

Wszystkie wyżej wymienione środki są ustanowione zgodnie z zasadami określonymi w przepisach Unii Europejskiej, nie tylko ze względu na identyfikację i rejestrację zwierząt, ale także ze względu na ochronę zdrowia zwierząt. Istniejący system, w przypadku wystąpienia choroby zakaźnej, może zostać użyty do śledzenia przemieszczeń zwierząt.

4.5. Regulacje prawne dotyczące obowiązku powiadamiania o BSE

W Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązek powiadamiania o BSE wynika bezpośrednio z następujących przepisów:

- 1) rozporządzenia 999/2001;
- 2) ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Nie naruszając prawa wspólnotowego, w ustawie z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, określono obowiązek zgłaszania podejrzenia wystąpienia chorób zakaźnych zwierząt, w tym BSE.

Nie przewiduje się kar za zgłoszenie, w wyniku którego nie zostanie potwierdzona choroba. Nie przewiduje się również zwrotu kosztów przez osobę zgłaszającą podejrzenie, jeśli podejrzenie to nie potwierdzi się.

4.6. Regulacje prawne stanowiące podstawę wypłaty odszkodowań dla posiadaczy zwierząt zabitych w związku z kontrolą i zwalczaniem BSE

Obecnie obowiązujące akty prawne stanowiące podstawę do uzyskania odszkodowania za zabite bydło to:

- 1) rozporządzenie 999/2001;
- 2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

4.7. Regulacje prawne stanowiące podstawę do przeprowadzenia badań kontrolnych

Monitorowanie BSE odbywa się zgodnie z:

- 1) rozporządzeniem 999/2001, w szczególności z art. 6 oraz rozdziałem A załącznika III do tego rozporządzenia;
- 2) decyzją wykonawczą Komisji 2011/358/UE z dnia 17 czerwca 2011 r. zmieniającą decyzję 2009/719/WE upoważniającą niektóre państwa członkowskie do zmiany swoich rocznych programów monitorowania BSE;
- 3) rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt (Dz. U. Nr 282, poz. 2813, z późn. zm.).

4.8. Monitorowanie bydła

Przewidywaną liczbę badań kontrolnych bydła w kierunku BSE, które będą przeprowadzone w 2012 r. przedstawia tabela 1.6.

Tabela 1.6.

		Szacunkowa liczba badań
Bydło określone w załączniku III rozdział A część I ust. 2.1, ust. 3 i 4 rozporządzenia 999/2001		27 289
Bydło określone w załączniku III rozdział A część I ust. 2.2 rozporządzenia 999/2001		322 140
Inne:	Bydło podejrzane o BSE	11
	Badania potwierdzające wyniki dodatnie lub wątpliwe uzyskane szybkim testem	27
Łączna liczba badań:		349 467

4.9. Zwalczanie

4.9.1. Środki podejmowane po stwierdzeniu przypadku BSE

4.9.1.1. Opis

Działania lekarzy weterynarii związane z wystąpieniem przypadku BSE w Rzeczypospolitej Polskiej regulują następujące przepisy:

- 1) rozporządzenie 999/2001;
- 2) ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

W przypadku otrzymania dodatniego wyniku badania w kierunku BSE, w zależności od sytuacji są podejmowane w szczególności następujące środki:

- 1) wszystkie części tuszy zakażonego zwierzęcia są całkowicie niszczone;
- 2) wszystkie części tuszy zwierząt sąsiadujących z zakażoną tuszą na linii ubojowej (co najmniej jedna przed i dwie po) są całkowicie niszczone;
- 3) jest prowadzone dochodzenie epizootyczne.

Dochodzenie epizootyczne ma na celu:

- 1) ustalenie źródła zakażenia BSE;
- 2) określenie liczby i zidentyfikowanie wszystkich sztuk przeżuwaczy w gospodarstwie pochodzenia zwierzęcia zakażonego BSE;
- 3) ustalenie historii krów i miejsce pobytu potomstwa chorej krowy;
- 4) ustalenie kohorty dla tego przypadku;
- 5) ustalenie możliwej drogi przeniesienia BSE;
- 6) ustalenie innych zwierząt, zarówno przebywających w gospodarstwie, w którym stwierdzono chorobę, jak i przebywających w innych gospodarstwach, które mogły mieć kontakt z tym samym źródłem zakażenia BSE, co krowa zakażona BSE;
- 7) ustalenie przemieszczenia potencjalnie zakażonej paszy lub innych czynników mogących być przyczyną zakażenia w tym lub innym gospodarstwie.

Wszystkie zwierzęta i produkty, które zostały w trakcie dochodzenia uznane za potencjalne zakażone lub skażone czynnikiem wywołującym BSE muszą zostać odpowiednio poddane zabiciu lub zniszczeniu.

4.9.1.2. Zwalczanie ogniska BSE

Przewidywana liczba zwierząt, które będą zabite w ramach zwalczania ogniska BSE, zgodnie z załącznikiem VII rozdział A ust. 2.1. do rozporządzenia 999/2001 ilustruje tabela 1.7.

Tabela 1.7.

	Szacunkowa liczba
Bydło, które należy zabić na mocy załącznika VII rozdział A ust. 2.1. do rozporządzenia 999/2001	30

5. Koszty

5.1. Szczegółowa analiza kosztów

Ogólne oszacowanie kosztów programu zwalczania BSE na rok 2012 przewiduje wielkość wydatków na poziomie 3 872 586,3 zł, co przy przeliczeniu 1 euro = 3,65 zł, stanowi równowartość 1 060 982,54 euro. Powyższa kwota uwzględnia koszt odszkodowań za bydło, przyznawane na mocy art. 13 ust. 4 do rozporządzenia 999/2001, który szacunkowo wyniesie 120 000 zł, co da kwotę 32 876,71 euro.

W okresie przygotowania kalkulacji, wzięto pod uwagę jednostkowy koszt testu w 2010 r., który wyniósł średnio 9,11 zł. Przy szacowaniu kosztu jednostkowego testu w 2012 r. należy mieć na uwadze przewidywany wzrost cen w stosunku do 2010 r., w związku z czym ustalono średni jednostkowy koszt testu na 10 zł, co stanowi równowartość 2,74 euro. Dodatkowo, w tabeli zostały wykazane badania potwierdzające w liczbie 27, które są wykonywane w Krajowym Laboratorium Referencyjnym, w przypadku gdy badanie w kierunku BSE wykonane szybkim testem da wynik dodatni lub niejednoznaczny. Koszt takiego badania wyniósł w 2010 r. - 462,30 zł.

Są to szacunkowe koszty, które zostaną dostosowane do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na 2012 r. Szacunkowe koszty programu w 2012 r. wyrażone w zł zostały przeliczone na euro według prognozowanego kursu euro zawartego w „Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” opublikowanych przez Ministerstwo Finansów na stronie internetowej:

(<http://mf.gov.pl/dokument.php?const=6&dzial=4562&id=233765&typ=news>).

Dodatkowo, w związku z wyszczególnieniem zawartym w ust. 2 załącznika do decyzji Komisji 2010/712/UE z dnia 23 listopada 2010 r. zatwierdzającej roczne i wieloletnie programy oraz wkład finansowy Unii w zakresie zwalczania, kontroli i monitorowania niektórych chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych, przedstawione

przez państwa członkowskie na 2011 rok i na lata następne (Dz. Urz. UE L 309 z 25.11.2010, str.18), w tabeli zawierającej zestawienie szacunkowych kosztów kwalifikowanych programu, uwzględniono dodatkowo tzw. koszty ogólne wynoszące 7 % sumy kosztów badań w kierunku BSE.

5.2. Zestawienie szacunkowych kosztów kwalifikowanych programu w 2012 r.

Przeznaczenie kosztów	Szczegóły	Liczba jednostek	Koszt jednostkowy w zł/ EURO ¹⁾	Ogółem kwota w zł	Ogółem kwota w euro	Wniosek o finansowanie wspólnotowe (tak/nie)
1. Badania w kierunku BSE²⁾						
1.1. Szybkie badania	Test: ³⁾	349 440	10/2,74	3 494 400	957 369,86	TAK
1.2. Badania potwierdzające	Test: ⁴⁾	27	470/128,76	12 690	3 476,71	TAK
		Badania laboratoryjne łącznie		3 507 090	960 846,57	
		Badania laboratoryjne łącznie + 7 % kosztów ogólnych ⁵⁾		3 752 586,3	1 028 105,83	TAK
2. Obowiązkowy ubój zwierząt						
Odszkodowanie za bydło, które ma być zabite/ poddane						
2.1. ubojowi zgodnie z wymogami załącznika VII rozdział A ust. 2.1 rozporządzenia nr 999/2001 ⁶⁾		30	4 000/1 095,89	120 000	32 876,71	TAK
		Razem:		3 872 586,3	1 060 982,54	

¹⁾ Kurs euro według „Wytycznych dotyczących stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych będących podstawą oszacowania skutków finansowych projektowanych ustaw” opublikowanych przez Ministerstwo Finansów.

²⁾ Określone w ust. 4.8.1. programu.

³⁾ Dowolny spośród szybkich testów wymienionych w załączniku X, rozdziale C, ust. 4 do rozporządzenia 999/2001 w odniesieniu do bydła.

⁴⁾ Jedna z metod potwierdzających wymieniona w załączniku X, rozdziale C, ust. 3.1. do rozporządzenia 999/2001.

⁵⁾ Kwotę całkowitą kosztów badań powiększono o tzw. koszty ogólne wynoszące 7 % sumy kosztów badań, wymienionych w pkt 1 tabeli.

UZASADNIENIE

Celem projektowanego rozporządzenia jest wykonanie upoważnienia zawartego w art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2008 r. Nr 213, poz. 1342, z późn. zm.). Zgodnie z wyżej wymienionym przepisem, Rada Ministrów wprowadza, w drodze rozporządzenia, program zwalczania choroby zakaźnej zwierząt opracowany przez Głównego Lekarza Weterynarii. Zgodnie z art. 57 ust. 6 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, Główny Lekarz Weterynarii uzgadnia program z ministrem właściwym do spraw:

1) finansów publicznych – pod względem finansowym,

2) rolnictwa – pod względem merytorycznym

- i występuje do Komisji Europejskiej z wnioskiem o zatwierdzenie tak uzgodnionego programu.

Program zwalczania objęty niniejszym rozporządzeniem Rady Ministrów został uzgodniony z Ministrem Finansów i Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi i w dniu 30 kwietnia 2011 r. wysłany do zatwierdzenia przez Komisję Europejską. W związku z wejściem w życie decyzji wykonawczej Komisji 2011/358/UE z dnia 17 czerwca 2011 r. zmieniającej decyzję 2009/719/WE upoważniającą niektóre państwa członkowskie do zmiany swoich rocznych programów monitorowania BSE (Dz. Urz. UE L 161 z 21.06.2011, str. 29), skorygowana wersja programu została przesłana do Komisji Europejskiej w dniu 20 lipca 2011 r. Powyższa decyzja przewiduje, że począwszy od dnia 1 lipca 2011 r., 25 państw członkowskich Unii Europejskiej wymienionych w załączniku, w tym Polska, może podnieść wiek bydła badanego w kierunku BSE:

1) powyżej 72. miesiąca życia - w przypadku bydła poddanego normalnemu ubojowi oraz

2) powyżej 48. miesiąca życia - w przypadku bydła należącego do tzw. „grupy ryzyka”, tj. bydła padłego, poddanego ubojowi z konieczności lub poddanego ubojowi lub zabitego w ramach zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

Przepisy decyzji wykonawczej Komisji 2011/358/UE mają zastosowanie jedynie do bydła urodzonego w państwach członkowskich Unii Europejskiej wymienionych w załączniku do ww. decyzji.

Program zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła (Bovine spongiform encephalopathy – BSE) spełnia wymagania określone w art. 57 ust. 2 ww. ustawy oraz decyzji Komisji nr 2008/425/WE z dnia 25 kwietnia 2008 r. ustanawiającej standardowe wymagania w zakresie przedkładania przez państwa członkowskie krajowych programów zwalczania, kontroli i monitorowania niektórych chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych w celu uzyskania finansowania wspólnotowego (Dz. Urz. UE L 159 z 18.06.2008, str. 1).

Zgodnie z decyzją Rady nr 2009/470/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii (Dz. Urz. UE L 155 z 18.06.2009, str. 30), programy zwalczania chorób zakaźnych zwierząt mogą być współfinansowane przez Unię Europejską.

BSE jest chorobą zakaźną zwierząt podlegającą obowiązkowi zwalczania, wymienioną w załączniku nr 2 do ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt.

Obowiązek prowadzenia badań w kierunku przenośnych gąbczastych encefalopatii przeżuwaczy (TSE), w tym gąbczastej encefalopatii bydła oraz zwalczania tej choroby, wynika z przepisów rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 999/2001 z dnia 22 maja 2001 r. ustanawiającego zasady dotyczące zapobiegania, kontroli i zwalczania niektórych przenośnych gąbczastych encefalopatii (Dz. Urz. WE L 147 z 31.05.2001, str. 1, z późn. zm.; Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 3, t. 32, str. 289, z późn. zm.) oraz z przepisów rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 17 grudnia 2004 r. w sprawie określenia jednostek chorobowych, sposobu prowadzenia kontroli oraz zakresu badań kontrolnych zakażeń zwierząt (Dz. U. Nr 282, poz. 2813, z późn. zm.).

Realizacja przedmiotowego programu, zgodnie z art. 57 ust. 8 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, będzie nadzorowana przez Głównego Lekarza Weterynarii i koordynowana w poszczególnych województwach przez wojewódzkich lekarzy weterynarii. Założenia planów zawartych w programie będą realizowane przez powiatowych lekarzy weterynarii.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie z dniem 1 stycznia 2012 r., gdyż program nim wprowadzany ma być realizowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w 2012 r.

Program ten jest kontynuacją programów zwalczania gąbczastej encefalopatii bydła prowadzonych w latach 2007-2011 i nie nakłada nowych obowiązków na podmioty. Celem jego jest ochrona zdrowia publicznego poprzez kontrolowanie i zwalczanie tej jednostki chorobowej.

Projektowane rozporządzenie wdroży przepisy Unii Europejskiej, w związku z tym nie podlega procedurze notyfikacji w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.), projekt rozporządzenia zostanie zamieszczony na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Rządowego Centrum Legislacji.

Projekt rozporządzenia nie został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów.

Projektowane rozporządzenie jest zgodne z prawem Unii Europejskiej.

Ocena skutków regulacji

1. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Zgodnie z pkt 6 lit. b załącznika do decyzji Komisji nr 2008/341/WE z dnia 25 kwietnia 2008 r. ustanawiającej wspólnotowe kryteria dla krajowych programów zwalczania, kontroli i monitorowania niektórych chorób zwierząt i chorób odzwierzęcych (Dz. Urz. UE L 115 z 29.04.2008, str. 44) państwo członkowskie Unii Europejskiej zapewni wystarczające środki (finansowe, kadrowe, dotyczące wyposażenia) na cały czas trwania programu. Państwo wnioskujące zobowiązane jest do zabezpieczenia środków na realizację programu corocznie w ustawie budżetowej w wysokości 100 % kosztów. Kwota współfinansowania, wyliczona zgodnie z decyzją Rady 2009/470/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie wydatków w dziedzinie weterynarii i zatwierdzona przez Komisję Europejską, zostanie zrefundowana do 50 % w zakresie kosztów kwalifikowanych, w następnym roku po zrealizowaniu programów.

Szacunkowy koszt programu wyniesie 3 872 586,3 zł.

Jest to szacunkowy koszt, który zostanie dostosowany do wielkości wydatków przewidzianych na zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt w ustawie budżetowej na 2012 r.

Mając na uwadze, że projektowana regulacja nie powoduje skutków finansowych w zakresie zwiększenia wydatków lub zmniejszenia dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów nie podlega wymogom, o których mowa w art. 50 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.).

Realizacja przedmiotowych programów zwalczania chorób zakaźnych nie wpłynie na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

2. Podmioty, na które oddziałuje projektowana regulacja

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie oddziaływało na organy państwa i jednostki samorządów terytorialnych.

Zatwierdzenie w drodze decyzji Komisji Europejskiej oraz wprowadzenie programu do realizacji na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, wydanego na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, będzie miało wpływ na organy Inspekcji Weterynaryjnej, zarówno bezpośrednio zaangażowane w realizację programu – powiatowych lekarzy weterynarii, jak również organy nadzorujące i koordynujące realizację programu – wojewódzkich lekarzy weterynarii i Głównego Lekarza Weterynarii. Projektowana regulacja będzie miała wpływ na urzędowych lekarzy weterynarii, wyznaczonych do badań rozpoznawczych i pobierania próbek do badań laboratoryjnych w kierunku chorób zakaźnych objętych programami.

Najwięcej zadań do realizacji otrzymają organy szczebla podstawowego Inspekcji Weterynaryjnej – powiatowi lekarze weterynarii. Organy te będą bezpośrednio odpowiedzialne za realizację przedmiotowych programów.

3. Wpływ na rynek pracy, na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionów

Wejście w życie rozporządzenia nie będzie miało wpływu na rozwój regionów, na rynek pracy, na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki, sytuację i rozwój regionów.

Realizacja programu, wprowadzonego w drodze rozporządzenia Rady Ministrów wydanego na podstawie art. 57 ust. 7 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt, korzystnie wpłynie na poprawę sytuacji epizootycznej zwierząt na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz zwiększy zaufanie konsumenta do żywności pochodzenia zwierzęcego.

4. Konsultacje społeczne

W zakresie konsultacji społecznych projekt rozporządzenia zostanie przesłany do zaopiniowania przez: Federację Związków Pracodawców-Dzierżawców i Właścicieli Rolnych, Radę Gospodarki Żywnościowej, Business Centre Club, Związek Rzemiosła Polskiego, Forum Związków Zawodowych, Konfederację Pracodawców Polskich, Krajowy Związek Rewizyjny Rolniczych Spółdzielni Produkcyjnych, Zarząd Główny Związku Zawodowego Pracowników Rolnictwa w RP, Krajową Izbę Lekarsko – Weterynaryjną, Krajową Radę Izb Rolniczych, Polską Konfederację Pracodawców Prywatnych LEWIATAN, Ogólnopolski Związek Zawodowy Lekarzy Weterynarii Inspekcji Weterynaryjnej, Radę Krajową Sekretariatu Rolnictwa, Ogólnopolskie Stowarzyszenie Lekarzy Weterynarii Wolnej Praktyki „*Medicus Veterinarius*” z siedzibą w Namysłowie, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych, NSZZ RI „Solidarność”, Związek Zawodowy Centrum Narodowe Młodych Rolników, Związek Zawodowy Rolników Rzeczypospolitej „SOLIDARNI”, Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych Rolników i Organizacji Rolniczych, Krajową Radę Spółdzielczą, Federację Branżowych Związków Producentów Rolnych, Związek Zawodowy Rolników „Ojczyzna”, Krajowy Związek Rolników Kółek i Organizacji Rolniczych, Związek Zawodowy Rolnictwa „Samoobrona”, Polską Federację Hodowców Bydła i Producentów Mleka, Polski Związek Hodowców i Producentów Bydła Mięsnego, Polskie Zrzeszenia Producentów Bydła Mięsnego, Związek Powiatów Polskich, Związek Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej, Federacja Związków Pracodawców Ochrony Zdrowia „Porozumienie Zielonogórskie”, Klub „Gaja” Stowarzyszenie Ekologiczno - Kulturalne.

Opracowano w Departamencie
Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii:

30.05.2014
ZASTĘPCA DYREKTORA

Magdalena Bartosińska

Akceptował

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym:

Stanisław Bujalski

Z-ca DYREKTORA
Departamentu Prawno-Legislacyjnego

Adam Toborek